

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Sžo/14/2013
Identifikačné číslo spisu:	2011200688
Dátum vydania rozhodnutia:	29.05.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Hargaš
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:2011200688.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: S.B., t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody Želiezovce 937 17, proti odporcom : 1/ Okresná prokuratúra Trenčín, Bernoláková 2, Trenčín, 2/ ÚVTOS Dubnica nad Váhom, Dukelská štvrť 941/10, Dubnica nad Váhom, o návrhu na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej nesprávnym úradným postupom a nezákonným rozhodnutím a iné, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave č. k. 14S/107/2011-39 z 27. septembra 2012, takto

rozhodol:

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolanie žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave č. k. 14S/107/2011-39 z 27. septembra 2012, v časti týkajúcej sa vylúčenia návrhu na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej nesprávnym úradným postupom a nezákonným rozhodnutím na samostatné konanie, o d m i e t a.

II. Najvyšší súd Slovenskej republiky vo zvyšnej časti uznesenie Krajského súdu v Trnave č. k. 14S/107/2011-39 z 27. septembra 2012 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d ě a ľ š i e k o n a n i e.

Odôvodnenie

Napadnutým uznesením krajský súd návrh na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej nesprávnym úradným postupom a nezákonným rozhodnutím vylúčil na samostatné konanie. Zároveň samostatným výrokom vyslovil, že vec bude po právoplatnosti tohto uznesenia postúpená Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky.

V odôvodnení uznesenia krajský súd uviedol, že z ustanovení § 3 ods. 1 písm. a/ a d/, § 4 ods. 1 písm. a/ bod 1, § 15 ods.1 a 2 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 514/2003 Z. z."), ktoré citoval, vyplýva, že nevyhnutným predpokladom pre vznik nároku na náhradu škody je predbežné prerokovanie nároku podľa ust. § 15 a nasl. zák. č. 514/2003 Z. z. To, inými slovami podľa názoru krajského súdu znamená, že v prípade, ak nárok poškodeného nebude predbežne prerokovaný, tak poškodený sa ho nemôže domáhať iným spôsobom. O predbežné prerokovanie nároku je potrebné

požiadať príslušný orgán, ktorý koná v mene štátu (§ 4 zák. č. 514/2003 Z. z.), a to písomnou žiadosťou zaslanou tomuto orgánu. Keďže konanie o náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej nesprávnym úradným postupom a nezákonným rozhodnutím štátom reprezentovaného orgánu (v tomto prípade súdom) nepatrí do pôsobnosti správneho súdnictva, súd rozhodol v súlade s citovanými ustanoveniami o vylúčení veci uvedenej žaloby na samostatné konanie a o postúpení veci Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky v zmysle zákonného ustanovenia § ods. 1 písm. a/ v spojení s § 4 ods. 1 písm. a/ bod 1 a § 15 zák. č. 514/2003 Z. z. ako orgánu vecne a miestne príslušnému. Krajský súd v poučení uviedol, že proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

Proti tomuto uzneseniu podal odvolanie žalobca. Uviedol v ňom, že odvolanie podáva napriek nezákonnému a nesprávnemu poučeniu a uznesenie Krajského súdu v Trnave č. k. 14S/107/2011-39 z 27. septembra 2012 žiadal podľa § 221 ods. 1 písm. f/, g/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej v texte rozhodnutia len „O.s.p.“) zrušiť a vec mu vrátiť späť na ďalšie konanie. Podľa názoru žalobcu, v zmysle § 8, § 41 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 15 zák. č. 514/2003 Z. z., konať pred súdom možno, právomoc súdu je daná paralelne s konaním na MV SR. Namietal absenciu výroku o zastavení konania (v rozpore s § 104 ods. 1 O.s.p., R 82/02, R 52/97) ako aj nesprávne určenie pasívnej legitimácie MS SR), nakoľko (i keby mal KS pravdu), vec patrí MV SR a nie MS SR pre nesprávny úradný postup OČTK. Len poukazovanie na iný nesprávny postup či rozhodnutie OS Žilina 5T 223/05, nemôže krajský súd zohľadniť vo výroku, pretože ide iba o argumentáciu. Preto krajský súd v rozpore s § 41 ods. 2 O.s.p. nesprávne posúdil predmet žaloby a obsah žaloby, čím vyvodil vadné závery a vec nesprávne rozhodol, čím žalobcovi odňal možnosť konať pred zákonným súdom a sudcom (senátom) o merite veci druhým výrokom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v celom rozsahu a z dôvodov, uvedených v odvolaní, podľa § 212 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 vetou prvou O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 vetou prvou O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu proti výroku uznesenia o vylúčení návrhu na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej nesprávnym úradným postupom a nezákonným rozhodnutím na samostatné konanie je potrebné odmietnuť, avšak v poradí druhý výrok napadnutého uznesenia je potrebné zrušiť, a to z dôvodu závažných procesných pochybení prvostupňového súdu.

Z odvolaním napadnutého uznesenia je zrejmé, že obsahuje dva výroky, a to výrok o vylúčení veci na samostatné konanie a tiež výrok o postúpení veci správneho orgánu.

Nakoľko obsahom týchto výrokov sú svojou povahou úplne odlišné právne inštitúty, vzťahuje sa na ne osobitný právny režim, a to aj ohľadne možnosti podať voči nim odvolanie.

I. výrok o vylúčení veci na samostatné konanie

Vylúčenie veci na samostatné konanie je procesne upravené v ustanovení § 112 ods. 2 O.s.p., v zmysle ktorého, ak sa v návrhu na začatie konania uvádzajú veci, ktoré sa na spojenie nehodia, alebo ak odpadnú dôvody, pre ktoré súd veci spojil, môže súd niektorú vec vylúčiť na samostatné konanie.

O vylúčení veci na samostatné konanie rozhoduje súd uznesením, predstavujúcim procesné rozhodnutie súdu, ktorým súd nie je viazaný (§ 170 ods. 2 O.s.p.).

Podľa § 202 ods. 3 písm. a/ O.s.p. odvolanie nie je prípustné proti uzneseniu, ktorým sa upravuje vedenie konania.

Medzi uznesenia, ktorými sa upravuje vedenie konania patrí aj uznesenie o vylúčení veci na samostatné konanie (§ 112 O.s.p.).

Podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odvolací súd odmietne odvolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu,

proti ktorému nie je odvolanie prípustné.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd, ktorý na základe žalobcom navrhovaného odvolacieho návrhu preskúmal napadnuté uznesenie Krajského súdu v Trnave č. k. 14S/107/2011-39 z 27. septembra 2012 v celom rozsahu, odvolanie žalobcu v časti týkajúcej sa vylúčenia návrhu na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej nesprávnym úradným postupom a nezákonným rozhodnutím na samostatné konanie, postupom podľa citovaného ustanovenia § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol.

II. výrok o postúpení veci správne mu orgánu

Podľa § 103 O.s.p., kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania).

Podľa § 104 ods. 1 O.s.p., ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví. Ak vec nespadá do právomoci súdov alebo ak má predchádzať iné konanie, súd postúpi vec po právoplatnosti uznesenia o zastavení konania príslušnému orgánu, právne účinky spojené s podaním návrhu na začatie konania zastávajú pritom zachované.

Odvolací súd po oboznámení sa s obsahom napadnutého uznesenia v tejto časti, dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je opodstatnené.

Možnosť postúpenia veci správne mu orgánu dáva súdu ustanovenie § 104 ods. 1 O.s.p., v zmysle ktorého, ak vec nespadá do právomoci súdov alebo ak má predchádzať iné konanie, súd postúpi vec po právoplatnosti uznesenia o zastavení konania príslušnému orgánu.

S poukazom na citované ustanovenie sa odvolací súd stotožnil so žalobcom namietajúcim absenciu výroku o zastavení konania. Na tomto mieste odvolací súd považuje tiež za potrebné uviesť, že prvostupňový súd v odôvodnení napadnutého uznesenia neuviedol žiadne procesné ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku - ako základného kódexu procesného práva v Slovenskej republike - a nie je teda zrejmé, podľa ktorého zákonného ustanovenia pri zvolenom procesnom postupe postupoval.

Odvolací súd zároveň poukazuje na nesprávne poučenie o možnosti podať odvolanie. O zastavení konania a postúpení veci orgánu, do ktorého právomoci vec patrí, rozhoduje vždy súd uznesením, proti ktorému je prípustné odvolanie.

Vzhľadom na uvedené závažné procesné pochybenie prvostupňového súdu, odvolací súd konštatuje, že boli dané zákonné podmienky pre zrušenie uznesenia Krajského súdu v Trnave č. k. 14S/107/2011-39 z 27. septembra 2012 v tejto časti podľa ust. § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

Odvolací súd po dôslednom oboznámení sa s podkladmi súdneho spisu zistil, že v posudzovanej veci je daný dôvod pre zrušenie napadnutého uznesenia v tejto časti aj s poukazom na ustanovenie § 221 ods. 1 písm. g/ O.s.p.

Podľa § 246b ods. 1 O.s.p. pri preskúmaní rozhodnutí a postupov správnych orgánov súdy konajú a rozhodujú v senátoch zložených z predsedu a dvoch sudcov, ak nie je ustanovené inak.

Podľa odseku 2/ citovaného zákonného ustanovenia samosudca koná a rozhoduje

a/ na krajskom súde o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam orgánov verejnej správy podľa tretej hlavy a vo veciach podľa šiestej hlavy tejto časti,

b/ vo veciach, na ktorých prejednanie sú vecne príslušné okresné súdy,

c/ vo veciach, v ktorých to ustanoví zákon.

Z obsahu odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že „ Toto uznesenie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0, čiže jednomyseľne (§ 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch v znení

neskorších zmien a doplnení)", avšak zápisnica o hlasovaní sa v spise nenachádza. Na základe uvedeného odvolací súd musel skonštatovať, že vo veci nerozhodol senát, ale len predsedníčka senátu ako samosudca. Za tohto stavu vo veci došlo k závažnému procesnému pochybeniu spočívajúceho v tom, vo veci súd rozhodol v nesprávnom obsadení.

Za stavu, že v posudzovanej veci neboli naplnené predpoklady na uplatnenie výnimiek zakotvených v § 246b ods. 2 písm. a/, c/ O.s.p. odvolaciemu súdu nezostávalo nič iné ako skonštatovať, že skutočnosť, že vo veci rozhodol samosudca predstavuje neodstrániteľnú procesnú vadu s dosahom na ústavné právo účastníka na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky), na ktorú musí odvolací súd podľa § 250ja ods. 3 v spojení s § 221 ods. 1 písm. g/ O.s.p. prihliadnuť s následkom zrušenia napadnutého rozhodnutia.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie krajského súdu v časti týkajúcej sa jeho druhého výroku zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V novom konaní sa krajský súd bude riadiť právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vysloveným v tomto rozhodnutí. (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky jednohlasne (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011)

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.